

Temes avançats d'art i cultura popular de l'Àsia Oriental

2013/2014

Codi: 101535

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500244 Estudis de l'Àsia Oriental	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Artur Lozano Mendez

Correu electrònic: Artur.Lozano@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Es recomana haver cursat i aprovat l'assignatura Art i Cultura Popular d'Àsia Oriental de tercer curs del Grau d'Estudis d'Àsia Oriental.

Atès que un bon nombre de les lectures seran en anglès, és necessari un nivell mínim de comprensió lectora d'aquest idioma per a un bon seguiment tant de les lectures obligatòries com de les complementàries.

Com a assignatura de la menció "Cultura, art i literatura d'Àsia Oriental," aquesta assignatura es complementa amb la d'Estudis Culturals Comparatius de l'Àsia Oriental, però no és obligatori cursar totes dues si no es desitja obtenir la menció.

S'aconsella als/a les estudiants que desitgin realitzar un Treball de Fi de Grau que tracti qüestions adreçades a Temes Avançats d'Art i Cultura Popular, en cas contrari, hauran de compensar mancances metodològiques i teòriques de manera autònoma.

Objectius

- Adquirir coneixements teòrics i metodològics adients per a l'anàlisi d'obres, productes i fenòmens vinculats a la cultura popular i l'art
- Aplicar aquestes eines teòriques al'estudi d'un tema concret sota la supervisió de l'equip docent. Oferir els resultats a la resta del grup mitjançant una presentació equilibrada, amb capacitat d'interpel·lar els companys.
- Participar en l'anàlisi col·lectiva de documents (filmics, literaris, etc) a partir de les lectures/visionats assignats pels docents, que es posaran en comú a classe.
- Afinar el sentit crític i la capacitat analítica individual, així com la capacitat de debat i les habilitats interculturals i comunicatives orientades a l'intercanvi d'idees i experiències.

Competències

- Estudis de l'Àsia Oriental
- Aplicar coneixements de l'art i la cultura populars a l'anàlisi i la comprensió de textos escrits en les llengües de l'Àsia oriental.

- Conèixer els grans corrents i moviments literaris, filosòfics i artístics de l'Àsia oriental.
- Conèixer i comprendre l'art i la cultura populars dels països de l'Àsia oriental.
- Conèixer, comprendre, descriure i analitzar els valors, les creences i les ideologies de l'Àsia oriental.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Resoldre problemes de comunicació intercultural.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Ser flexible i saber adaptar-se a noves situacions.
- Treballar en grups interdisciplinaris i interculturals.
- Vetllar per la qualitat del propi treball
- onèixer i utilitzar els recursos de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) per recopilar, elaborar, analitzar i presentar informació en relació amb els estudis de l'Àsia oriental.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar coneixements de l'art i la cultura populars a l'anàlisi i la comprensió de textos escrits en les llengües de l'Àsia oriental.
2. Avaluar els resultats obtinguts en el procés de cerca de la informació per documentar-se i actualitzar els coneixements de la història, la literatura, la lingüística, el pensament i l'art.
3. Conèixer els grans corrents i moviments literaris, filosòfics i artístics de l'Àsia oriental.
4. Conèixer i comprendre l'art i la cultura populars dels països de l'Àsia oriental.
5. Conèixer, comprendre, descriure i analitzar els valors, les creences i les ideologies de l'Àsia oriental.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
8. Fer la cerca de documents en llengües pròpies de l'Àsia oriental.
9. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
10. Resoldre problemes de comunicació intercultural.
11. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
12. Ser flexible i saber adaptar-se a noves situacions.
13. Treballar en grups interdisciplinaris i interculturals.
14. Utilitzar eines diferents per a fins específics en el camp de la història, la literatura, la lingüística, el pensament i l'art.
15. Utilitzar la terminologia específica de la història, la literatura, la lingüística, el pensament i l'art.
16. Vetllar per la qualitat del propi treball.

Continguts

Bloc 1: Introducció a la teoria crítica i els estudis culturals

Durant les primeres sessions, s'introduiran conceptes, escoles i pensadors claus dels estudis culturals i la teoria crítica. L'objectiu és proveir els alumnes de les eines per a poder aproximar-se de manera crítica a les obres, actors i fenòmens que es treballaran durant el curs. Ara bé, no s'hi aprofundirà perquè aquests continguts s'ofereixen detalladament a Estudis Culturals Comparatius de l'Àsia Oriental.

Bloc 2: els joves de l'Àsia Oriental, nous actors socials

Les eines i metodologies analítiques observades a les sessions introductòries es poden aplicar a diferents elements de la societat. L'anàlisi dels materials no se centrarà únicament en un aspecte o dimensió, sinó que l'aproximació docent buscarà dirigir la reflexió cap a qüestions com:

- els joves com a motor de canvi (o d'estasi, si s'escau)

- les noves configuracions familiars i la crisi del model de família arrel, no només de la tradició cultural, sinó de certes dinàmiques econòmiques (com per exemple, el paper assignat a la jove mestressa, 主婦, a la societat

de postguerra);

- les dones joves, les seves expectatives i les seves reaccions;

- les youth cultures, no només com a zoku (族) al qual adherir-se per afinitats estètiques (que en tot cas, tampoc no resulten aleatòries ni arbitràries) sinó com resultat de circumstàncies socials (el cas dels yankii, on pot ser productiva una comparació amb col·lectius més propers a l'espai urbà català).

Des del punt de vista de les indústries que ofereixen productes o espectacles de consum popular, apareix una tendència inequívoca des de la segona meitat del segle XX a explotar massivament la cultura jove arreu del món (encara ja hi haguessin precedents a diferent escala), especialment amb la globalització iniciada a partir dels 70. A banda dels motors habituals (consumisme, música, moda, rebel·lia), a l'Àsia oriental els joves reaccionen a una cultura confuciana, però cada generació dona pas a la generació següent on es tornen a repetir certes operacions (tesis de Debord (1967) sobre la societat de l'espectacle i la història).

Al Japó contemporani, la imbricació d'economia, consum i cultura es veu exemplificada notòriament en el món de l'art, amb les comunitats d'artistes amateurs de plataformes com Pixiv, Drawr i Tegaki; o amb la descarada actitud de Murakami Takashi i els seus acòlits del moviment superflat, que es plantegen ja d'antuvi l'art com a activitat econòmica i l'explotació del "Japan's Gross National Cool" (McGray 2001).

Pel que fa a la Xina, el paper dels joves servirà com a porta d'entrada per a analitzar i discutir diferents etapes claus de la història recent de la Xina, com la febre cultural dels anys 80, les protestes de la plaça de Tian'an men, i el consumisme dels anys 90. Els vectors, doncs, seran la rebel·lió, el consumisme, les noves articulacions del col·lectivisme i la revaloració de l'individualisme, tots ells entesos des d'una perspectiva xinesa. A la vegada, diferents mitjans artístics i creatius (com la poesia i l'experimentalisme literari, el cinema, el vídeo) esdevenen els més representatius en diferents períodes, així com diferents moments històrics s'adiuen a actituds i pràctiques diferents (l'underground, l'amateurisme, el punk, el cinisme).

Diferents aspectes relacionats amb (o amb incidència sobre) la joventut són susceptibles d'èsser analitzats durant les sessions. Igualment, poden tractar-se altres temes donat que la teoria crítica és més una aproximació metodològica interdisciplinària que no pas un recull tancat de continguts.

Metodologia

(Per veure les activitats avaluables a les que fan referència aquestes aclaracions metodològiques, referiu-vos a "Avaluació")

La metodologia de l'anàlisi crítica i cultural s'adquirirà estudiant, llegint i comentant les aproximacions de diferents figures cabdals en els estudis culturals i aplicant-la a fragments de textos primers, ja siguin els textos films, capítols de sèries o fragments impresos. Aquesta activitat pràctica de comentari en comú, es mantindrà setmanalment i tindrà una incidència molt considerable en la nota global de la matèria.

Cadascun dels docents farà una o dues tutories amb tots els alumnes del grup, en funció de la dimensió del grup i de les necessitats del col·lectiu i dels estudiants individuals. L'objectiu de les tutories serà dirigir la preparació del treball d'anàlisi i la seva traducció en una presentació oral, també se supervisarà la feina de recensió de materials per escrit.

En resum, aquesta assignatura exigeix un alt compromís de lectura per poder adquirir les eines teòriques rellevants i la capacitat d'incorporar de manera productiva aquestes eines a les capacitats intel·lectuals i dialògiques. El tipus de crítica i d'anàlisi que es pretén desenvolupar amb aquestes sessions escapa del model de crítica divulgativa i mediàtica que es consumeix d'ordinari. Les presentacions i recensions no es poden limitar a fer resums argumentals i reciclar comentaris de blogs, han de sustentar-se en un aparell i argumentació acadèmics.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Comentari a classe dels textos d'autors consagrats. Documents teòrics i anàlisi de productes/fenòmens de la cultura popular i la seva indústria associada.	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Presentació a classe de l'anàlisi d'un producte o fenomen de cultura popular o art i diàleg amb els companys.	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Anàlisi d'un producte o fenomen de cultura popular sota la supervisió d'un dels docents	5	0,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Redacció de recensions de dos productes de cultura popular acordats amb l'equip docent	5	0,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Tipus: Autònomes			
Lectura de textos d'autors consagrats. Documents teòrics i anàlisi de productes/fenòmens de la cultura popular i la seva indústria associada.	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Avaluació

- 40%: Participació activa a classe, ús/referència a les lectures assignades setmanalment (o aperiòdica), aportacions crítiques durant els debats, col·laboració a una bona dinàmica de treball. Alumnes d'intercanvi que fan la matèria a distància: hauran de respondre preguntes concretes o lliurar exercicis.
- 30%: Exposició oral on es desenvolupi de manera avançada un tema d'art i/o cultura popular d'Àsia Oriental (o d'algun dels seus països específicament). se n'avaluaran elements com el material de suport, l'estructuració de la informació, la capacitat per interactuar amb els companys, l'explotació de les eines teòriques exposades o estudis de cas d'altres companys. També és avaluable la feina de documentació, treball de camp (si s'escau), anàlisi i estudi previs a l'exposició.
- 15%: Recensió de tres planes d'un film.
- 15%: Recensió de tres planes d'una ficció impresa (novel·la convencional o gràfica).

Cal dedicar una recensió a Xina i una altra a Japó. Això vol dir, per exemple, que si es ressenya una pel·li xinesa, llavors cal ressenyar una obra impresa japonesa (o viceversa); no vol dir que calgui fer quatre ressenyes.

Caldrà triar els materials d'entre la llista de propostes redactada pels docents.

La manca de correcció lingüística, de propietat del registre i de cura expositiva poden descomptar fins a tres punts de la nota.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició oral on es desenvolupi de manera avançada un tema d'art i/o cultura popular d'Àsia Oriental (o d'algun dels seus països específicament).	30%	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Participació activa a classe: ús/referència a les lectures assignades setmanalment (o aperiòdica), aportacions crítiques durant els debats, col·laboració a una bona dinàmica de treball.	40%	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Recensió de tres planes d'un producte audiovisual	15%	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Recensió de tres planes d'una ficció impresa (narració convencional o gràfica)	15%	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Bibliografia

S'ofereix aquí una bibliografia molt bàsica que es complementarà amb bibliografia rellevant i específica dels successius temes relacionats amb cultura popular i art.

Cultura popular:

(estudis culturals, antropologia, sociologia, art, literatura i altres disciplines)

Storey, John (1997, 2009) Cultural Theory and Popular Culture: An Introduction. <
http://cataleg.uab.cat/record=b1405435~S1*cat>

Storey, John (2009) Cultural Theory and Popular Culture: A Reader. <
http://cataleg.uab.cat/record=b1847666~S1*cat>

Japó:

Goodman, Roger; Imoto, Yuki; Toivonen, Tuukka (eds) (2012) A Sociology of Japanese Youth. From Returnees to NEETS. <
http://cataleg.uab.cat/record=b1892656~S1*cat>

Itô Mizuko, Okabe Daisuke, Tsuji Izumi (eds) (2012): Fandom Unbound: Otaku Culture in a Connected Age. <
<http://www.amazon.co.uk/dp/0300158645>>

Martinez, Dolores P. (ed) (2007) Modern Japanese Culture and Society. 4 vols. <http://cataleg.uab.cat/record=b1823242~S1*cat>

Miller, Laura; Bardsley, Jan (eds) (2005) Bad Girls of Japan. <http://cataleg.uab.cat/record=b1892512~S1*cat>

Mes, Tom; Sharp, Jasper (2005) Midnight Eye Guide to New Japanese Film, The. <http://cataleg.uab.cat/record=b1675354~S1*cat>

Sugimoto, Yoshio (ed) (2009): Cambridge companion to modern Japanese culture. Accés a versió electrònica: <
http://cataleg.uab.cat/record=b1866341~S1*cat>

Xina:

McGrath, Jason. (2008) Postsocialist modernity: Chinese cinema, literature, and criticism in the market age.

Stanford University Press <

<http://www.amazon.es/Postsocialist-Modernity-Chinese-Literature-Criticism/dp/0804758743>>

Geremie R. Barmé (1999) *In the Red: On Contemporary Chinese Culture*. Columbia University Press <

http://cataleg.uab.cat/record=b1491069~S1*cat>

Latham, K. (2007) *Pop culture China!: media, arts, and lifestyle*.

<http://cataleg.uab.cat/record=b1715180~S1*cat>

Art:

Japó:

Favell, Adrian (2012) *Before and after Murakami. A Short History of Japanese Contemporary Art 1990-2011*. Ed. Timezone 8.

Yamaguchi, Yumi (2007) *Warriors of Art. A Guide to Contemporary Japanese Artists*. <

<http://www.amazon.co.uk/dp/4770030312>>

Natsume, Fusanosuke; Saito, Nobuhiko (curators, eds) (2009): サンデー・マガジンのDNA ~ 週刊少年漫画誌の50年 ~ (DNA of Sunday and Magazine. The 50 Yearsof Weekly Shonen Manga Magazines.) <<http://www.kyotomm.jp/english/event/spe/sundaymagazinedna.php>>

Toku Masami (curator, ed); Masuda Nozomi (contributor); Yamada Tomoko (contributor) (2008) *少女マンガパワー -つよく・やさしく・うつくしく- Shojo Manga! Girl Power!*. <

http://www.kyotomm.jp/HP/2008/05/shojo_manga_power.php>

Xina:

Gao, Minglu (2011) *Total modernity and the avant-garde in twentieth-century Chinese art*. MIT Press <

http://cataleg.uab.cat/record=b1852614~S1*cat>

Llistat provisional de textos i documents de treball (per a comentaris a classe o recensions):

La llista definitiva es lliurarà a classe i es pot sotmetre a canvis.

Films:

Xina:

Suzhou River (dir. Lou Ye, 2001)

The Operators (顽主, dir. Mi Jianshan, 1989)

Beijing Bastards (Beijing Zazhong, dir. Zhang Yuan, 1993)

Bumming in Beijing: The Last Dreamers (dir. Wu Wenguang, 1990)

Japó:

Entre les obres que es poden tractar, s'inclouen treballs dels directors:

Animació: Kamiyama Kenji, Hosoda Mamoru, Kanta Kamei, Ôtomo Katsuhiro, Satoshi Kon, Tachibana Masaki, Taniguchi Gorô, Watanabe Shinichirô. Okamura Tensai, Murase Shukô. Oshii Mamoru. Miyazaki Hayao...

Acció real: Kurosawa Kiyoshi, Kore'eda Hirokazu, Toyoda Toshiaki, Sono Shion, Ishii Takashi, Takita Yôjirô, Miike Takashi, Hou Hsiao-Hsien, Kawase Naomi, Ishii Katsuhito...

Literatura:

Xina:

Wang Shuo, *Haz el favor de no llamarme humano*, (trans. Gabriel García-Noblejas), Lengua de Trapo <http://cataleg.uab.cat/record=b1666820~S1*cat>

--- **Playing for thrills : amistry.** (trans. Howard Goldblatt)<

http://cataleg.uab.cat/record=b1494110~S1*cat>

Chun Sue, *La Nina de Pekin*. (trad. Sara Rovira), Empúries, 2003 <

http://cataleg.uab.cat/record=b1591117~S1*cat>

Japó:

Entre les obres a tractar, tant de narrativa convencional com de manga, s'inclouen:

- Katayama Kyôichi: (2001) *Sekai no chûshin de aiwo sakebu* / Un grito de amor desde el centro del mundo.
- Kirino Natsuo: (2007) *Gurotesuku* / Grotesco.
- Murakami Haruki: (1995) *Nejimakidori kuronikku* / Crònica de l'ocell que dóna corda al món/ Crónica del pájaro que da cuerda al mundo; (2004) *After Dark*.
- Murakami Ryû: (1980) *Coin Locker Babies* / Los chicos de las taquillas.
- Ôe Kenzaburô: (1967) *Man'en gannen no futtoboru* / El grito silencioso.
- Urasawa Naoki: (1999-2007) *Nijusseiki Shônén* / 20th Century Boys, *Nijûisseiki shônén* / 21st Century Boys ; (2003-2009) *Pluto*.

...entre moltes altres possibilitats que s'escolliran a partir de la dinàmica de les classes i les consultes en horari de despatx.